



# LUNDS UNIVERSITET

## Under radarn

En empirisk studie av kriminella nätverks underrättelseinhämtning och informationshantering

Författare: Ella Andersson och Sonja Wedman

B-uppsats UNDA23, 9 hp

Vårterminen 2024

Handledare: Alexandra Franzén

## Abstract

Utifrån en källkritisk granskning undersöker denna uppsats hur kriminella nätverk i Sverige utnyttjar olika metoder för informationsinhämtning och informationshantering. Analysen visar att dessa metoder delvis överensstämmer med de sofistikerade aspekterna av Mobleys (2012) teori; grundläggande förnekelse, adaptiv förnekelse och hemlig manipulation. Studien identifierar viss grundläggande förnekelse i nätverkens defensiva säkerhetstänk, inklusive åtgärder för att förhindra informationsläckor, såsom krypterade chattar och tystnadskultur. Dessutom indikerar studien att nätverken använder vissa offensiva metoder för informationsinhämtning, inklusive infiltration och rekrytering av möjliggörare, men dessa uppfyller inte helt Mobleys (2012) definition av adaptiv förnekelse. Slutligen diskuterar uppsatsen hemlig manipulation, men finner inga bevis för att svenska kriminella nätverk bedriver aktiv vilseledning. Vi argumenterar för att de kriminella nätverken är decentraliserade och följaktligen begränsade i resurser och förmåga att genomföra komplexa åtgärder. Resultaten visar att svenska kriminella nätverk integrerar en högre grad av grundläggande förnekelse och begränsad adaptiv förnekelse för att samla in och hantera information.

*Nyckelord:* Kriminella nätverk, Sverige, tystnadskultur, möjliggörare, infiltration, underrättelseinhämtning

*Antal ord:* 9899

<b>Abstract</b> .....	<b>1</b>
<b>1. Inledning</b> .....	<b>3</b>
1.1 Syfte och frågeställningar.....	4
1.2 Avgränsningar.....	4
<b>2. Metod och material</b> .....	<b>5</b>
2.1 Vetenskapsteoretiskt ramverk.....	5
2.2 Material.....	6
2.3 Källkritisk metod.....	6
<b>3. Bakgrund och tidigare forskning</b> .....	<b>8</b>
3.1 Tidigare forskning.....	8
3.2 Empirisk bakgrund.....	9
3.2.1 Möjliggöraren.....	9
3.2.2 Den manipulerade möjliggöraren.....	11
3.2.3 Infiltratören.....	13
3.2.4 Våldet, tystnaden och rollerna.....	14
3.2.5 Krypteringen.....	15
3.3 Teoretiskt ramverk.....	16
<b>4. Analys</b> .....	<b>18</b>
4.1 Grundläggande förnekelse.....	18
4.2 Adaptiv förnekelse.....	22
4.3 Hemlig manipulation.....	27
<b>5. Slutsatser</b> .....	<b>29</b>
<b>Referenser</b> .....	<b>32</b>

# 1. Inledning

Den 28 april 2024 publicerade Dagens Nyheter en granskning som uppmärksammades i svensk media (Örstadius och Erlandsson, 2024). Granskningen avslöjade att de kriminella nätverken i Sverige har fått åtkomst till information från svenska myndigheter, i synnerhet polisen, med hjälp av möjliggörare och infiltratörer i allt större utsträckning än tidigare allmänt känt (Örstadius och Erlandsson, 2024). Särskilt utmärkande var metoderna de använde för rekryteringen av personer på insidan. Det skulle bland annat vara frågan om kärleksrelationer mellan flera polisanställda och grovt kriminella aktörer. Uppgifter som framkommer i granskningen är exempelvis att sekretessbelagda uppgifter från polisens it-system funnits i misstänkta besittning. En "fokuslista" över högintressanta kriminella påträffades i en bil som stoppades av en polispatrull. Dessutom upptäcktes en av polisens underrättelserapporter hos en misstänkt med nära kopplingar till Foxtrotledaren Rawa Majid (Örstadius och Erlandsson, 2024).

Jan Persson, säkerhetskonsult, berättar för Sveriges Radio hur den nyligen uppmärksammade infiltrationen av Polismyndigheten riskerar att "urholka förtroendet för polisen" (Studio Ett, 2024). Sverige har under de senaste åren upplevt ett uppsving i antalet kriminella gäng, och mängden skjutningar kopplade till kriminella nätverk har successivt ökat under de senaste 10 åren (Institutet för mänskliga rättigheter, 2023). Sveriges statsminister Ulf Kristersson beskriver i ett tal till nationen att gängvåldet har skapat ett mycket allvarligt läge där allt fler oskyldiga faller offer för de kriminella gruppernas våld (Regeringen, 2023). De kriminella grupperingarna växer stadigt, och samtidigt har nätverken utvecklat mer sofistikerade metoder för att undkomma polisen enligt en myndighetsgemensam lägesbild (Polismyndigheten, 2023). Följande uppsats ämnar att djupdyka i frågan kring kriminella nätverks underrättelseinhämtning och informationshantering. Hur kommer det sig att kriminella aktörer har sekretessbelagda dokument i sin besittning och varför är deras informationshantering så svårupptäckt?

## 1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att undersöka kriminella nätverk i Sveriges underrättelseinhämtning och informationshantering för att bidra till en djupare förståelse för kriminella gruppers egna säkerhetsapparat. Uppsatsen ämnar att, mot bakgrund av Mobleys teori om hur terroristgrupper undviker upptäckt, kartlägga vilka specifika metoder som används av kriminella nätverk för att inhämta och hemlighålla underrättelser. Således kommer denna uppsats ämna att besvara följande frågeställningar:

- Hur kan svenska kriminella nätverks underrättelseinhämtning och informationshantering beskrivas och förstås?
- I vilken grad använder kriminella nätverk i Sverige grundläggande förnekelse, adaptiv förnekelse och hemlig manipulering för att inhämta och hantera information?

## 1.2 Avgränsningar

Följande uppsats ämnar att undersöka och analysera vilka metoder som används för att hantera information inom organiserad brottslighet i Sverige. Mot bakgrund av syftet är vi medvetna om att en organisations egen säkerhetstjänst sträcker sig längre än till just informationshantering och underrättelseinhämtning, men uppsatsen ämnar inte diskutera övrig underrättelseverksamhet. Vidare har underrättelseinhämtning och informationsflöde mellan olika kriminella nätverk uteslutits från uppsatsens omfång, eftersom vi upplevt att mängden tillgänglig information kring detta är bristfällig. Därtill bör nämnas att uppsatsen inte inriktar sig på något specifikt kriminellt nätverk i Sverige.

Ytterligare avgränsning har gjorts gällande begreppen som används i uppsatsen. Vi har valt att använda begreppen kriminellt nätverk och kriminellt gäng som synonymer. Begreppen omfattar i vår mening den kriminella verksamhet som är särskilt aktuell idag, det vill säga gatugäng som bland annat ägnar sig åt vapen- och narkotikahandel och har ett stort våldskapital. Andra kriminella grupper, såsom MC-gäng, fotbollshuliganer och ekobrottslighet, tillhör inte denna definition. Vidare har möjliggörare använts som begrepp för individer på myndigheter eller

företag som möjliggör kriminell verksamhet genom att förmedla strategisk information eller på andra sätt hjälpa den kriminella verksamhetens operativa arbete. Begreppet påverkare används som motpart till möjliggörare och syftar till de kriminella individer som påverkar möjliggörarna att agera enligt dennes önskemål. Infiltratör syftar i sin tur till de individer som tagit anställning på en myndighet eller ett företag med ett ohederligt syfte, exempelvis för att införska och vidareförmedla hemlig information.

## 2. Metod och material

### 2.1 Vetenskapsteoretiskt ramverk

Vår vetenskapsteoretiska syn präglas av både den positivistiska och den interpretivistiska skolan (Lamont, 2022, s. 15). Å ena sidan är vår ontologiska ståndpunkt att verkligheten existerar oberoende av betraktaren, men å andra sidan kan vi inte bortse från att kunskapsproduktion sker utifrån människans tolkning (Lamont, 2022, s. 15). Vår förståelse om världen är ofrånkomligt påverkad av sinnen, kultur och tolkningar. Genom ett hermeneutiskt förhållningssätt och ett källkritiskt granskande av seriösa källor har vi gjort ett försök att närma oss en förklaring till vilka metoder som genererar underrättelser till kriminella nätverk i Sverige (Thurén och Werner, 2019, s. 11). Uppsatsen ämnar inte att undersöka i vilken mån forskaren spelar en roll i kunskapsproduktionen genom tolkningar och uppfattningar, trots att vi är medvetna om att sådana tillkortakommanden sannolikt återfinns i källmaterialet. Källorna är däremot källkritiskt kontrollerade för att undvika oseriöst material.

Uppsatsens empiriska data bygger på en kvalitativ metod där sociala fenomen beskrivits i text och utsagor (Lamont, 2022, s. 94). Datainsamlingen kan liknas vid en triangulering där kvalitativa källor identifierat fynd, som därefter både bekräftats och kompletterats med hjälp av ytterligare kvalitativa källor (Lamont, 2022, s. 105). Eftersom uppsatsens omfång är relativt litet syftar undersökningen inte till att generera generaliserbara slutsatser, utan avser istället att djupdyka i frågan kring kriminella grupperns egen underrättelseinhämtning och informationshantering.

## 2.2 Material

Uppsatsen bygger på ett brett urval av öppna källor. Vi har genom användning av tillgänglig information gjort ett försök att bekanta oss med den kriminella världens metoder för informationsinhämtning och hantering. Uppsatsens material består av information hämtad från vad som bedömts vara seriösa källor. Bland källorna återfinns nyhetsrapportering, journalistgranskningar, böcker, myndighetsrapporter från BRÅ och polisen, samt uttalanden från polisen och advokasamfundet. Störst vikt har lagts vid myndighetsrapportering och DN-granskningen av infiltratörer inom polisen, samt böckerna skrivna av journalisten Diamant Salihu. Dessa källor har haft störst förmåga att ge läsaren en inblick i den kriminella världen och de metoder som används för informationsinhämtning, då materialet i dessa källor bygger på utsagor från primärkällor. Övriga källor har använts för att komplettera och bekräfta dessa fynd.

## 2.3 Källkritisk metod

För att besvara uppsatsens frågeställningar har en källkritisk metod använts, där källor har kritiskt granskats för att generera en heltäckande bild av området; kriminella nätverks informationsinhämtning och informationshantering. Inledningsvis definieras således en frågeställning, ett problem som uppsatsen syftar till att lösa (Thurén och Werner, 2019, s. 16). I och med att uppsatsen är empirisk till sin karaktär och syftar till att undersöka och beskriva en social verklighet som kan anses tämligen svåråtkomlig, har den källkritiska metoden varit essentiell för att generera empiri som kan ge en så nära bild av verkligheten som möjligt (Thurén och Werner, 2019, s. 11).

Källkritisk metod går ut på att kritisk granska källor för att generera en övergripande bild av ett visst problem. Inledningsvis blir det således av relevans att belysa de källkritiska principer som har använts för att granska källorna. Äkthet, tidssamband, oberoende och tendensfrihet är de fyra kriterier som har använts för att bedöma uppsatsens data. Inom källkritiken kan källor kategoriseras som primär- och sekundärkällor (Thurén och Werner, 2019, ss. 52, 12). Allt

material som har använts i uppsatsen är hämtat från sekundärkällor, eftersom det bedömts som riskfyllt och tidskrävande att använda sig av primärkällor för att undersöka kriminella nätverks informationsinhämtning och informationshantering. Vi har tagit hänsyn till det faktum att primärkällor är mer tillförlitliga, och har således varit medvetna om riskerna med trädning; att information har gått i flera led (Thyrén och Werner, 2019, s. 52). När information går i led ökar risken för att informationen förvrängs, således har det varit av vikt att granska källornas äkthet. Genom att kontrollera de uppgifter som har funnits i nyhetsartiklar med andra källor, har vi försökt säkerställa att den empiri som använts ligger så nära verkligheten som möjligt. Eftersom vi inte har haft tillgång till primärkällor, samt att det finns ett relativt begränsat utbud av tillförlitliga källor på ämnet har vi gjort oss själva medvetna om materialets begränsningar, och följaktligen strävat efter att visa på en transparens kring de tolkningar som gjorts (Thyrén och Werner, 2019, s. 36).

Vidare har källornas tendens och partiskhet varit föremål för granskning. Thurén och Werner (2019, s. 73) beskriver att tendentiösa källor är vanligare än opartiska, och således är det av vikt att ta hänsyn till principen om två av varandra oberoende källor (Thyrén och Werner, 2019, s. 74). En stor del av den empiri som vi har använt kommer från Polismyndigheten och Brottsförebyggande rådet (BRÅ). Dessa källor är tendentiösa eftersom det finns olika intresseområden som kan prägla hur information vinklas och presenteras. Vidare har det funnits svårigheter med att hitta flera källor som bekräftar viss information. Följaktligen har vi strävat efter att genomföra vår undersökning med ett kritiskt förhållningssätt, samt vara transparenta med när information inte har kunnat jämföras med andra oberoende källor. Detta har resulterat i att flertalet källor har använts och jämförts med varandra, där rapporter från myndigheter har jämförts med bland annat seriös journalistik och böcker författade av säkerhetsexperter och journalister. Detta för att ge en så rättvis bild av verkligheten som möjligt.

Fortsättningsvis har ett viktigt kriterium varit närhet i tid, där källor som har publicerats inom de närmsta åren har bedömts som mer relevanta (Thyrén och Werner, 2019, s. 12). Tidssambandet har varit särskilt viktigt eftersom sociala och politiska förändringar kan påverka de fenomen vi undersöker. Följaktligen har merparten av källorna varit författade inom det närmaste åren, för att generera en så aktuell och sanningsenlig bild som möjligt. Till exempel har en rapport för



BRÅ författad 2024 av Skinnari et al., Polismyndighetens rapport om Encrochat från 2021, Salihus böcker *Tills alla dör* (2021) och *När ingen lyssnar* (2023), samt DN:s granskning om polisläckorna ansetts vara relevanta eftersom de behandlar nyligen insamlade data och aktuella analyser av brottslighet i Sverige. På samma vis har seriös och aktuell nyhetsjournalistik från bland annat Sveriges Radio och DN kunnat komplettera den information som återfunnits i de myndighetsbaserade källorna.

Thurén och Werner (2019, s. 98) påpekar att urvalet av källor i huvudsak handlar om att presentera en så rättvisande bild av den sociala verkligheten som möjligt, vilket vi varit medvetna om i vårt subjektiva urval. Detta görs ofta under begränsad tid och med begränsade resurser, vilket gör det svårt att skapa en bild som alla kan hålla med om som helt rättvisande. Istället blir syftet med uppsatsen att närma sig verkligheten i den mån det är möjligt, samtidigt som det ska finnas en tydlig öppenhet och transparens kring urvalet av data och den källkritiska granskningen av materialet (Thurén och Werner, 2019, s. 98).

### 3. Bakgrund och tidigare forskning

#### 3.1 Tidigare forskning

Vi har funnit att tidigare forskning som berör ämnet informationsinhämtning och kriminella nätverk i Sverige framförallt är riktad åt motsatt håll än vårt fokusområde. Forskningen fokuserar på polisens eller andra samhällsaktörers metoder för att samla in information om kriminella nätverk, alternativt vilka metoder som bör användas för att undvika informationsläckor och korruption på myndigheter. Gunnarson och Rostami (2019) behandlar ämnet, men lägger fokus vid Södertäljenätverket och deras intåg i politiken i Södertälje. Författarna finner att forskning kring organiserad brottslighet och dess påverkan på välfärdssystemet ofta skrivits utifrån ett sydeuropeiskt perspektiv och få studier behandlar de nordiska länderna (Gunnarson och Rostami, 2019, s. 37). De konstaterar att material som berör den svenska situationen framförallt återfinns i myndighetsrapporter (Gunnarson och Rostami, 2019, s. 37). Gunnarson och Rostami (2019, s. 45) konkluderar att Sverige inte längre anses vara ett land fritt från korruption. Svenska forskare

menar att korruptionen ökar och det finns en växande oro bland myndigheter om sårbarheten i det svenska välfärdssystemet (Gunnarson och Rostami, 2019, s. 45). Vidare menar Gunnarson och Rostami (2019, s. 46) att fallet Södertälje visar att maffialiknande organisationer kan utvecklas även i stabila och utvecklade stater.

Kleemans (2007) belyser vidare hur korruption i Nederländerna inte kan beskrivas ske i stor utsträckning. Korruption påträffas främst när det förekommer ett uttryckligt behov av korruption. Exempel på sådana situationer är när kriminella nätverk anser det nödvändigt att anskaffa falska dokument och visum. Vidare förekommer korruption även när kriminella nätverk är i behov av information eller vill undvika övervakning (Kleemans, 2007, s. 172). Sandu och Nitu (2013, 458) beskriver hur korruption är ett fenomen som återfinns i alla samhällen, däribland inom EU. Författarna förklarar att kriminella nätverk vänder sig till korruptionshandlingar för att möjliggöra brott som droghandel och människohandel. Dessutom beskriver författarna att detta underminerar tilltron till demokratiska institutioner, och föreslår att EU ökar sin medvetenhet om problemet (Sandu och Nitu, 2013, s. 457).

Följaktligen har vi upplevt det svårt att lokalisera forskning som undersöker informationshantering och underrättelseinhämtning hos kriminella nätverk i Sverige, men också i andra länder. Däremot berör viss forskning i hög grad påverkan på statliga myndigheter snarare än kriminella nätverks egna metoder för att inhämta och hantera information. Detta anser vi ytterligare motiverar relevansen av denna uppsats.

## 3.2 Empirisk bakgrund

### 3.2.1 Möjliggöraren

I en polisrapport från 2021 beställd av Nationella Operativa Avdelningen (NOA) beskrivs hur “kriminella aktörer utövar otillåten påverkan i syfte att skydda eller främja brottslig verksamhet” (Polismyndigheten, 2021, s. 30). Polisen konstaterar att åtkomsten till krypterade chattfunktioner möjliggjort en inblick i vilka samhällsfunktioner de kriminella gängen kan dra nytta av (Polismyndigheten, 2021, s. 30). Yrkesgrupperna som särskilt utmärkt sig i rapportens

datainsamling är riksdags- och kommunpolitiker, tjänstemän inom statlig och kommunal förvaltning, tjänstemän inom rättsväsendet, advokater och banktjänstemän (Polismyndigheten, 2021, s. 30). Polisrapporten konstaterar även att samtliga, i rapporten undersökta fall, av otillåten påverkan berör korruption (Polismyndigheten, 2021, s. 30). De kan även konstatera att så kallade möjliggörare tar emot ersättning för utförda tjänster (Polismyndigheten, 2021, s. 30).

Begreppet möjliggörare lyfts och utforskas i en rapport författad av Skinnari et al. (2024, s. 7). Rapporten bygger på analyser av intervjuer, ärenden och krypterade chattar från individer i kriminella nätverk i Sverige. Möjliggörare förklaras som en individ som på olika sätt hjälper kriminella nätverk, antingen under en kortare period eller mer långsiktigt. Möjliggöraren kan i sin tur bistå de kriminella nätverken med bland annat känslig information, praktisk juridisk hjälp eller med att underlätta logistik (Skinnari et al., 2024, ss. 7-8). Rapporten beskriver hur möjliggörarens mest förekommande uppgift tycks vara att förse kriminella nätverk med information som är värdefull för nätverkets fortsatta verksamhet (Skinnari et al., 2024, ss. 7-8; Skinnari et al., 2014, ss. 7-13). Vidare beskrivs hur viss användning av möjliggörare kan förklaras av de kriminella nätverkens försök att möta de mer avancerade metoder som polis och rättsväsende har åtagit i syfte att motverka organiserad brottslighet (Skinnari et al., 2024, s. 78).

Skrivbordspoliser, poliser som inte är i yttre tjänst, är ett prioriterat mål för kriminella grupperingar, eftersom de anses kunna tillhandahålla mycket värdefull information (Skinnari et al., 2024, s. 37). Möjligheten att göra slagningar i polisens olika system beskrivs som särskilt värdefull för kriminella nätverk. Exempel på information som kan delges från sådana slagningar är förvarningar om planerade razzior, polisens spaning mot kriminella individer, alternativt vilka tvångsmedel som nätverksmedlemmar är föremål för (Skinnari et al., 2024, s. 37). Exempel på detta framkommer i DN:s granskning, där en polisgrupp som arbetade med grova brott misstänkte en läcka inom organisationen (Örstadius och Erlandsson, 2024). I en intervju med gruppchefen beskrivs hur polisen noterade att de nätverkskriminella som var föremål för spaning ändrade sitt beteende eller åkte utomlands. Det visade sig senare att en av poliserna i gruppen hade en kärleksrelation med en av de kriminellas kusin och följaktligen läckte information. Detta gjorde att det kriminella nätverket kunde anpassa sina aktiviteter utifrån den hemliga informationen från polisen (Örstadius och Erlandsson, 2024).

Även advokater och hamnpersonal agerar som viktiga informationskällor för kriminella nätverk (Skinnari et al., 2024, ss, 28, 37). Advokater kan användas för att förmedla information mellan insidan och utsidan av häkten och fängelser, och hamnanställda för att meddela när tullen befinner sig på plats och inte (Skinnari et al., 2024, s. 28, 37; Salihu, 2021, s. 83). I Advokatssamfundspodden beskriver Mia Edwall Insulander, Advokatsamfundets generalsekreterare, att två advokater år 2021 blev uteslutna ur Advokatsamfundet på grund av att ha läckt information till kriminella nätverk (Advokatssamfundspodden, 2021). Samma advokater är omskrivna i Salihus (2023) bok *När ingen lyssnar*. Salihu (2023) beskriver hur en livstidsdömd fånge berättar att två advokater läckt information till kriminella nätverk genom krypterade chattar, varav en av advokaterna även har hjälpt till i planeringen av ett mord och flertalet andra brott. Skinnari et al. (2024, s. 38) beskriver vidare hur intervjupersoner har pekat på att konkurrensen för de större brottmålen har ökat, vilket i sin tur resulterat i att advokater kan använda sig av exempelvis restriktionsbrott och utnyttja enrumsprivilegiet för att strategiskt locka till sig klienter i kriminella nätverk. Samtidigt påpekar Mia Edwall att denna typ av grov brottslighet är ovanlig (Advokatssamfundspodden, 2021).

### 3.2.2 Den manipulerade möjliggöraren

Hur möjliggöraren och påverkaren kommer i kontakt med varandra varierar. Enligt en tidigare rapport skriven av Skinnari et al. (2014, ss. 7-13) uppstår kontakten i de flesta fall i samband med tjänstgöring, det vill säga där relationen är att påverkaren begått ett brott och möjliggöraren arbetar med att förhindra brott (Skinnari et al. 2014, ss. 7-13). I andra fall handlar det om vänskapsrelationer, familj eller släkt. Gemensamt för alla möjliggörarrelationer är en tämligen nära vänskap eller stark lojalitet till påverkaren, eftersom en sådan relation inte är riskfri (Skinnari et al. 2014, ss. 7-13). Vidare beskrivs hur en utlösande händelse som lett till en sårbarhet hos möjliggöraren ofta föreligger för att ett samarbete ska uppstå (Skinnari et al. 2014, ss. 7-13). Sårbarheten yttrar sig i förlusten av ens moraliska kompass. I rapporten från 2024 beskrivs hur det är vanligt att kvinnor, och i vissa fall män, blir manipulerade att tillgodose kriminella nätverk med information (Skinnari et al., 2024, s. 47). Individer som ingår i kriminella nätverk kan utnyttja myndighetsanställda som ofta är unga och oerfarna genom att vara charmiga

och trevliga, och således inleda relationer där möjliggöraren inte är medveten om att denne blir utnyttjad (Skinnari et al., 2024, s. 47). Detta kan exemplifieras med DN:s utredning som redovisar hur kriminella individer inleder sexuella relationer med strategiskt utvalda polisanställda i syfte att få tillgång till hemliga uppgifter (Örstadius och Erlandsson, 2024). Utredningen inkluderar en intervju med en kriminell individ som berättar om hur han laddat ner en dejtingapp i syfte att komma i kontakt med en polis som kan förse honom med hemlig information om hans allierade och fiender (Örstadius och Erlandsson, 2024).

Skinnari et al. (2024, s. 48) beskriver även att äldre individer som arbetar inom exempelvis behandlingsverksamhet kan skapa olämpligt personliga relationer med kriminella. Detta kan leda till att de kriminella utnyttjar de anställdas empati och därigenom får tillgång till information. Denna informationsdelning sker nödvändigtvis inte olagligt, men är ändå olämplig och kan gynna de kriminella individerna (Skinnari et al., 2024, s. 48). Vidare framkommer i flera källor, däribland DN:s granskning, Jan Perssons uttalande till Sveriges Radio (Studio Ett, 2024), samt rapporter författade av Skinnari m. fl. (2024; 2014), hur kriminella nätverk söker efter sårbarheter hos myndighetsanställda som kan utnyttjas som hållhakar. Detta exemplifieras i DN:s granskning med polisanställda som köper narkotika av de kriminella gängen. Detta går även i linje med vad Skinnari et al. (2024, s. 43) beskriver om hur de kriminella arbetar målsökande och scannar av sin omgivning i jakt på personer med strategiska yrken som är möjliga att närma sig och manipulera. Vidare beskrivs i boken *Klanerna - Den systemhotande brottsligheten* (Persson och Wahlström, 2023) hur kriminella nätverk kan hjälpa människor att få uppehållstillstånd i Sverige genom anställningar i olika logistikföretag. Transporterna utnyttjas därefter för transporter av narkotika (Persson och Wahlström, 2023). Mot bakgrund av offentliga handlingar i form av domar, myndighetsrapporter och öppna källor berättar författarna om nätverkens komplexa processer för att å ena sidan samla in värdefull information, och å andra sidan skapa maximal ekonomisk vinst (Persson och Wahlström, 2023). Möjliggörare i transporten beskrivs, utöver arbetskraften och logistiken, som fördelaktiga för att samla information om ändringar av rutiner, färdvägar och inspektioner (Persson och Wahlström, 2023).

### 3.2.3 Infiltratören

En metod som kriminella nätverk använder sig av är att själva placera en individ på en arbetsplats där denne kan få tillgång till information. Detta fenomen beskrivs som relativt ovanligt, och information om detta har endast återfunnits i Skinnari et al. (2024, s. 51) rapport på uppdrag av BRÅ. Samtidigt framgår det i materialet att metoden inte är otestad. Därför är det av relevans att uppmärksamma hur kriminella nätverk möjligen även aktivt placerar infiltratörer inom svenska myndigheter och företag för att få tillgång till värdefull information. I rapporten beskrivs hur dessa infiltratörer söker anställning på företag som anses enklare att få anställning på, exempelvis yrken inom transportsektorn samt säkerhets- och bevakningsbranschen (Skinnari et al., 2024, s. 53). Detta kan i sin tur bero på att dessa företag har en rekryteringsprocess som inte innefattar säkerhetsprövningar och inte ställer höga krav på sina kandidater (Skinnari et al., 2024, s. 53).

I rapporten framgår det att ett fåtal personer har fått sin akademiska utbildning finansierad av ett kriminellt nätverk, i utbyte mot att de tar anställning på en myndighet eller ett företag, där de senare förser det kriminella nätverket med information (Skinnari et al., 2024, s. 53). Det framgår inte i källan vad finansieringen innebär, men vi tolkar det som ekonomiskt stöd som ersättning för studiemedel. Den långsiktiga planeringen som krävs för att utbilda en individ och så småningom placera denne på en relevant arbetsplats beskrivs som relativt svår att genomföra (Skinnari et al., 2024, s. 53). Därav är det vanligare att de kriminella nätverken rekryterar en person i sin närhet, med bra utbildning, som direkt kan söka anställning på strategiskt viktiga arbetsplatser (Skinnari et al., 2024, s. 53).

I DN:s utredning kring polisläckorna framkommer information om hur en kvinna med kopplingar till ett kriminellt nätverk sökt till polisutbildningen i syfte att infiltrera myndigheten (Örstadius och Erlandsson, 2024). Denna information baseras enligt DN på dokument och källor med insyn, och således har informationen inte kunnat verifieras med våra andra källor, men det kan möjligtvis ge oss inblick i hur kriminella nätverk placerar infiltratörer på strategiska myndigheter och företag. Det beskrivs hur kvinnans släkt tillsammans med ett kriminellt nätverk gjort en långsiktig plan för att plantera en personlig polis på insidan (Örstadius och Erlandsson, 2024). Kvinnan stängdes av innan hon hunnit ta examen eftersom det inte längre ansågs lämpligt

att hon var placerad i säkerhetsklass. Enligt DN var den egentliga orsaken till hennes avstängning att hon misstänktes vara placerad på utbildningen på uppdrag av ett kriminellt nätverk (Örstadius och Erlandsson, 2024). Ari Stenman, polisens säkerhetschef, beskriver hur det är svårt att upptäcka individer som målmedvetet söker sig till polisens aspirantutbildning med onda avsikter. Denna svårighet kan i sin tur utnyttjas av kriminella nätverk för att få tillgång till annars sekretessbelagd eller olämplig information (Örstadius och Erlandsson, 2024).

### 3.2.4 Våldet, tystnaden och rollerna

Kriminella nätverk bedriver intern rättskipning där informationsflödet kontrolleras genom våld (Polismyndigheten, 2019, s. 13). Polisen rapporterar att det har blivit allt vanligare att personer som läcker information, antingen till rättsväsende eller motståndare, blir föremål för kidnappning och våld. Utpressning och tortyr beskrivs vara en del av den interna rättskipningen och ett sätt för de kriminella nätverken att kontrollera informationsflödet. Salihu (2023; Salihu 2021) förklarar hur det i den kriminella sfären ingår i praxis att inte läcka information till polisen. De som hamnat i den kriminella miljön är införstådda med att samarbete med polisen kan innebära livsfara (Salihu, 2023; Salihu 2021). Delgivning av information till rättsväsendet innebär inte bara livsfara för gängmedlemmarna själva, utan även för dess familjemedlemmar (Salihu, 2021, ss. 58-60).

I en rapport från BRÅ (Vesterhav och Korsell, 2016, s. 10) beskrivs hur alla kriminella grupperingar innehar skrämsekapital. Skrämsekapital delas vidare in i tre typer: individuellt, kollektivt och immateriellt (Vesterhav och Korsell, 2016, s. 10). Individuellt skrämsekapital beskrivs som hur mycket rädsla allmänheten känner för en specifik individ. Vidare avser kollektivt skrämsekapital den sammanlagda kapaciteten för rädsla eller hot som utövas av individer som ingår i en viss grupp eller nätverk. Immateriellt skrämsekapital innebär slutligen det hot eller den rädsla som är förknippad med en grups eller organisations varumärke eller image (Vesterhav och Korsell, 2016, s. 10). Detta skrämsekapital beskrivs sedan bidra till att kriminella nätverk får monopol på information om nätverkets kriminella gärningar. Detta då boenden i områden där de är aktiva upplever en rädsla för repressalier som konsekvens av att förmedla information till rättsvärdande myndigheter (Vesterhav och Korsell, 2016, s. 52). Denna

tystnadskultur kan förstås som en del av de kriminella nätverkens säkerhetsapparat, där läckor till polisen förhindras genom ett etablerat kollektivt skrämselfkapital. Oron för konsekvenser i form av hot och våld av att tala med polisen leder således till en självcensur, där de kriminella grupperingarna får en slags immunitet och en skyddande barriär mot att information om nätverkets kriminella aktiviteter eller planer läcks (Vesterhav och korsell, 2016, s. 128). En källa från gängmiljön beskriver för Salihu (2021, s. 108) hur rädslan blev gängens starkaste vapen.

Polisen har i en lägesbild över kriminella nätverk i Sverige gjort en sammanställning av nätverkens struktur (Polismyndigheten, 2023). Lägesbilden har fått kritik på grund av valet av metod för bedömning av antalet kriminellt aktiva individer. Bland annat har sociologiprofessorn Sven-Åke Lindgren ifrågasatt beräkningsmodellen (Lindgren, 2024). Lägesbilden gör däremot en intressant analys av de kriminella nätverkens struktur, där individers positioner i nätverken beskrivs som flexibla och kan variera beroende på tillfälle (Polismyndigheten, 2023). I en annan polisrapport, beställd av NOA, beskrivs hur individer i nätverken sällan är oersättliga i en strategisk bemärkelse eftersom många kan inneha samma kompetens (Polismyndigheten, 2021, s. 6).

### 3.2.5 Krypteringen

I en nyhetsrapportering från polisen i början av 2024 beskrivs hur ett gränsöverskridande samarbete mellan olika internationella aktörer lett till ett framgångsrikt polisiärt arbete (Polismyndigheten, 2024). Samarbetet åstadkom ny åtkomst till krypterade chattar, i synnerhet Encrochat, som används av organiserat kriminella (Polismyndigheten, 2024). Det internationella samarbetet gjorde det möjligt för polisen att komma åt den krypterade chattplattformen där svenska nätverkskriminella dagligen delade information medlemmarna emellan (Polismyndigheten, 2021, ss. 3, 5). Polisrapporten fastställer att den organiserade brottsligheten i Sverige är i behov av snabba beslut och kontaktvägar, och använder därför i stor utsträckning krypterade kommunikationstjänster (Polismyndigheten, 2021, s. 6). Polisen noterar däremot att trots den avskräckande effekt som insatsen mot Encrochat fått använder kriminella nätverk högst troligt andra krypterade plattformar för att sprida information mellan medlemmarna (Polismyndigheten, 2021, ss. 3, 31).



Även Salihu (2021, s. 141) beskriver hur nätverkskriminella utnyttjar krypterade appar och telefoner för att kommunicera internt. Han hävdar att polisens måltavlor ofta är medvetna om att säkerhetsåtgärder krävs för att undvika upptäckt, vilket innebär att de använder telefoner och appar som är svåra för polisen att få åtkomst till (Salihu, 2021, s. 141). Det är vanligt att kriminella nätverk använder sig av telefoner med krypterade operativsystem, eftersom detta gör dem i princip omöjliga för polisen att nå (Salihu, 2021, s. 151). Detta resulterar i att polisen måste använda sig av nytänkande, kreativa metoder för att samla in bevis (Salihu, 2021, s. 141).

### 3.3 Teoretiskt ramverk

Den hotbild som terroristgrupper och kriminella nätverk förhåller sig till belyses av Mobley (2012) i boken *Terrorism and Counterintelligence*. Författaren belyser hur terroristorganisationer använder sig av vad han benämner som counterintelligence i lägre eller högre grad. Författaren refererar till counterintelligence som kontraspionage och säkerhetstjänst i en bredare bemärkelse, där tre subgrupper till counterintelligence lyfts; *grundläggande förnekelse*, *adaptiv förnekelse* och *hemlig manipulation* (Mobley, 2012, s. 8). Författaren applicerar sin teori på terroristgrupper, men poängterar att det är möjligt att många av de metoder som används av terroristgrupper kan återfinnas i andra kriminella organisationer som gatugång och nätverk som ägnar sig åt droghandel (Mobley, 2012, s. 8).

Grundläggande förnekelse, en mer fundamental metod som en kriminell gruppering kan engagera sig i, karaktäriseras av aktiviteter vilka förhindrar att motståndaren får tillgång till information om gruppen (Mobley, 2012, s. 8). Aktiviteter som faller inom denna kategori beskrivs som mer defensiva och kan inkludera att förhindra gruppmedlemmar från att diskutera organisationens planerade aktiviteter öppet. Det kan även handla om att hemlighålla information om gruppmedlemmar för individer som inte ingår i organisationen (Mobley, 2012, s. 8). Vidare kan aktiviteter kopplade till grundläggande förnekelse exemplifieras med bakgrundskontroller av blivande medlemmar, angiveri av misstänkt beteende samt utbildning av riskerna med att spionera eller läcka information till motståndare (Mobley, 2012, s. 8).

Adaptiv förnekelse är en något mer sofistikerad metod (Mobley, 2012, s. 9). Det kan beskrivas som aktiviteter som identifierar motståndarens metoder för underrättelseinhämtning, samt identifiera svagheter i den egna organisationen (Mobley, 2012, s. 9). Denna metod beskrivs som en mer motståndaranpassad säkerhetstjänst där hänsyn tas till motståndarens metoder, och organisationens egna metoder anpassas därefter. Adaptiv förnekelse inkluderar aktiviteter som spårbar informationshantering, skadebedömningar, spaning på motståndarens kommunikationer samt dubbelagenter. Således arbetar en terroristorganisation som engagerar sig i adaptiv förnekelse med att spåra vem i organisationen som kan vara källan till läckt information, rekryterar och omvänder potentiella infiltratörer i organisationen samt gör aktiva försök att infiltrera motståndaren och dess säkerhetsapparat (Mobley, 2012, s. 9). Ytterligare aktiviteter som tillhör adaptiv förnekelse är förhör av misstänkta infiltratörer, dokumentering av information om medlemmar, samt att rekrytera informatörer hos motståndaren för att få insyn i motståndarens aktiviteter, medlemmar och planer (Mobley, 2012, s. 9).

Hemlig manipulation, den mest sofistikerade och avancerade nivån av säkerhetstjänst hos terroristorganisationer, karaktäriseras av att plantera falsk information hos motståndaren för att skapa förvirring (Mobley, 2012, s. 10). Metoden beskrivs som offensiv counterintelligence där terroristorganisationen kan förvirra och slösa motståndarens resurser. Denna metod kräver en djup förståelse för motståndarens metoder och tekniker, och det är genom att mata motståndaren med felaktig information från flertalet håll och kommunikationer som terroristorganisationen kan lyckas med sin vilseledning. Aktiviteter som vanligtvis ingår i hemlig manipulation inkluderar att plantera falska avhoppare som bistår motståndaren med misinformation, användningen av dubbelagenter, plantering av falsk information i organisationens kommunikationskanaler, samt att ge missledande information till medier i syfte att manipulera motståndarens informationshämtning från öppna källor (Mobley, 2012, s. 10).

Mobley (2012, s. 242) poängterar hur majoriteten av terroristgrupper använder sig av grundläggande förnekelsemetoder. Gemensamt för varje undersökt fall är att medlemmar inom terroristgrupper undviker att kommunicera via sätt som enkelt kan spåras, samt avskräcker från kontakt med motståndarens säkerhetsapparat (Mobley, 2012, s. 243). Grupper som använder adaptiv förnekelse visar på genomtänkta försök att justera den egna gruppens svaga punkter eller

anpassa sig efter motståndarens unika underrättelseinhämtningsmetoder. Hemlig manipulation kunde endast identifieras vid enstaka tillfällen på grund av den komplexa förståelse som krävs för motståndarens säkerhetstjänst och metoder. Således ska adaptiv förnekelse och hemlig manipulation förstås som ett tecken på att terroristorganisationen har utvecklat sin egna förmåga att bedriva säkerhetstjänst. Detta kan i sin tur vara en följd av att terroristorganisationens motståndare har ökat sitt operativa arbete mot organisationen och således gjort det enklare för terroristorganisationer att spåra dess metoder och planer (Mobley, 2012, s. 243).

Mobley (2012, s. 12) lyfter även organisationsstruktur, folkligt stöd och kontroll över territorium som påverkansfaktorer rörande vilket sätt och hur väl en grupp möter hotet från motståndaren och implementerar metoder för att hantera detta. Organisationsstrukturen kan vara hårdare och mer centraliserad, respektive lösare och mer decentraliserad. En hårdare organisationsstruktur resulterar i ett lägre operativt tempo, men en starkare säkerhetstjänst (Mobley, 2012, s. 12). En lösare organisationsstruktur möjliggör ett högre operativt tempo, men en svagare säkerhetstjänst som resulterar i att fler medlemmar grips (Mobley, 2012, s. 12). En terroristorganisation med högt folkligt stöd har mindre problem med informanter bland allmänheten, samtidigt som logistiska aspekter av organisationens aktiviteter kan underlättas (Mobley, 2012, s. 13). Å andra sidan försvårar folkligt stöd möjligheten att agera dolt, eftersom det folkliga stödet är avhängigt av att organisationen interagerar med allmänheten (Mobley, 2012, s. 13). Slutligen är kontroll över territorium en aspekt som stärker säkerheten för en organisation eftersom de kan agera öppet inom det egna territoriet, samtidigt ger det motståndaren en tydlig måltavla att fokusera sina resurser på (Mobley, 2012, s. 14).

## 4. Analys

### 4.1 Grundläggande förnekelse

Grundläggande förnekelse kan beskrivas som vidtagna åtgärder för att undvika att informationen som flödar inom nätverket avslöjas (Mobley, 2012, s. 8). Sådana åtgärder kan yttra sig på olika sätt, som exempelvis säkerställandet om att informationen inte är spårbar, att den är dold för

motståndaren eller att minimera läckor (Mobley, 2012, s. 8). Grundläggande förnekelse skulle alltså kunna anses vara informationshantering, snarare än underrättelseinhämtning. Detta då det syftar till att undvika upptäckt genom att skydda viktig information från att nå personer utanför nätverkets gränser. Informationshantering inom kriminella gäng kan förstås bestå av olika metoder. Exempelvis skulle en sådan metod kunna vara brukandet av krypterade chattfunktioner för intern kommunikation inom nätverket (Polismyndigheten 2021; Salihu 2021). Det mest uppmärksammade chattforumet är Encrochat som polisen efter ett internationellt samarbete lyckades få tillgång till, men det är förmodat att även andra krypterade chattar används bland kriminella gäng i Sverige idag (Polismyndigheten, 2021, ss. 3, 31 ). Genom avkryptering av informationen i Encrochat kunde polisen bedriva framgångsrikt polisiärt arbete mot kriminella nätverk med verksamhet i Sverige (Polismyndigheten, 2024). I chattarna identifierades bland annat information om vapenhandel, narkotikahandel, metoder för rekrytering och planering av annan brottslig verksamhet, såsom mord (Polismyndigheten, 2021, ss. 33-35). Den retorik som används gängmedlemmarna emellan tyder på att de kommunicerat med varandra under uppfattningen om att informationen varit dold för motståndaren (Polismyndigheten, 2021, ss. 33-35).

De kriminella gängens decentraliserade struktur kan tänkas göra krypterade chattfunktioner till en viktig tillgång. Nätverkens medlemmar beskrivs som utbytbara och strukturen flytande, där individer kan anta olika roller beroende på tillfälle (Polismyndigheten, 2023; Polismyndigheten, 2021, s. 6). Eftersom nätverkens struktur är föränderlig och rollfördelningen flytande, finns ett behov av stora kontaktytor och möjligheten att kommunicera med olika personer dolt (Polismyndigheten, 2021, s. 6). Den decentraliserade strukturen i kombination med den dolda kommunikationen, gör det sannolikt svårt för rättsverkande aktörer att ligga steget före, vilket vi argumenterar för skulle kunna försvåra brottsförebyggande arbete. Polisens bedömning om att Encrochat inte är den enda krypterade chattfunktionen som används bland kriminella gäng i Sverige föreslår vi visar på att kriminella nätverk fortfarande har ett visst tekniskt övertag gentemot rättsverkande aktörer.

Ytterligare metoder som återfunnits i den empiriska undersökningen är tystnadskulturen och det skrämselfkapital som troligtvis föder tystnaden (Salihu, 2021, ss. 58-60; Vesterhav och Korsell,

2016, s. 52). Likt för en statlig säkerhetstjänst anses det viktigt att den information som ingående medlemmar får tillgång till förblir okänd för motståndaren. Detta anser vi är avgörande för att verksamheten ska kunna fortgå. Typiskt för grundläggande förnekelse är att kriminella nätverk vidtar åtgärder för att undvika att läcka information till rättsverkande aktörer, i detta fall polisen (Mobley, 2012, s. 8). Metoder för detta kan innebära säkerhetsprovningar av nyrekryterade medlemmar, utbildningar om konsekvenserna av att agera dubbelagent och att uppmuntra till angiveri av medlemmar som inte följer tystnadskulturen (Mobley, 2012, s. 8; Salihu, 2023). Att kriminella nätverk genomför säkerhetskontroller på eventuella nyrekryteringar är inget uppsatsens empiriska undersökning kunnat styrka, däremot kan våld anses vara ett effektivt sätt att kringgå dubbelagenter och angivare, så kallade "golare". Trots att ingen utbildning inom informationshantering kunnat identifieras i källmaterialet, argumenterar vi för att våldet som används som intern rättskipning inom de kriminella gängen är en form av tillrättavisande mot medlemmar som misskött sig. Medan statliga säkerhetstjänster har lagen på sin sida, och därmed straffrättsliga regleringar för regelöverträdelser, tyder våldsutövning mot egna gängmedlemmar på en viss form av intern utbildning rörande konsekvenserna av avvikande beteenden och informationsläckor.

Även skrämselkapital används som en metod för att kontrollera att information endast flödar inom det egna nätverket (Vesterhav och Korsell, 2016, s. 52). Individuellt, kollektivt och immateriellt skrämselkapital kan vara förmånligt för informationskontroll över olika grupper av människor (Vesterhav och Korsell, 2016, s. 10). Exempelvis kan individuellt skrämselkapital tänkas användas för att kontrollera att specifika gängmedlemmar, alternativt även att möjliggörare, förhåller sig till tystnadskulturen (Vesterhav och Korsell, 2016, s. 10). Vi tolkar datamaterialet på så vis att våldet som utövas mot egna nätverksmedlemmar är ett resultat av oönskat beteende (Vesterhav och Korsell, 2016, s. 10), vilket stödjer uppfattningen om våld som en konsekvens av att läcka information till motståndare. Vetskapen om att kidnappningar, misshandel och i vissa fall mord anses vara legitima åtgärder för sådana ageranden kan sannolikt få avskräckande effekt, vilket vi föreslår skapar en viss informationskontroll. Vidare kan både det kollektiva och immateriella skrämselkapitalet få avskräckande effekt på människor utanför nätverkets gränser (Vesterhav och Korsell, 2016, s. 10). Ett exempel är hur människor bosatta på de kriminella gängens kontrollerade områden, samt vittnen till kriminella handlingar, begränsar

sitt samarbete med rättsverkande aktörer på grund av rädsla för hot och våld. Denna avskräckning bygger inte nödvändigtvis på erfarenhet, utan kan vara ett resultat av nätverkens rykte eller upplevda våldskapital.

Skrämselkapitalet visar på viss kontroll över territorium, där vi framförallt vill vi argumentera för att de kriminella nätverken får en indirekt kontroll över boende i anslutning till den operativa verksamheten (Moblely, 2012, s. 12; Vesterhav och Korsell, 2016, s. 10). Detta påverkar sannolikt i vilken utsträckning rättsverkande aktörer har tillgång till vittnesmål och andra utsagor som kan gynna ett brottsförebyggande arbete. Kontrollen över territorium gynnar de kriminella nätverken på så vis att de kan genomföra sin verksamhet relativt öppet, utan risker för upptäckt eller angivning. Ytterligare aspekter av Mobleys (2012, s. 13) teori gör gällande folkligt stöd som möjligen kan exemplifieras av det skrämselkapital som de kriminella nätverken besitter. Invånare i området, av rädsla och brist på tillit till polisen, upplever möjligen ett krav att agera i linje med vad de kriminella nätverken kräver, i brist på andra alternativ. Detta kan i sin tur minska risken för att allmänheten i området där nätverket är aktivt delar information med polisen, vilket vi argumenterar för bli en form av passivt folkligt stöd (Moblely, 2012, s. 13).

Analysen styrker att kriminella nätverk i Sverige har ett defensivt säkerhetstänk då de visar tecken på sofistikerade metoder för att undvika informationsläckor. Trots att teorin omfattar metoder som inte kunnat identifieras i uppsatsens undersökning, är det tydligt att gängen vidtar åtgärder för att kontrollera informationsflödet. Framförallt handlar det om att hålla information dold för motståndaren och således skapa en frizon för kriminell verksamhet. Det upplevs däremot inte nödvändigtvis vara frågan om faktisk utbildning eller bakgrundskontroller, utan snarare ett system som bygger på respekt, våldskapital och extrem machokultur. Å ena sidan görs nödvändiga insatser för att kunna dela information gängmedlemmar emellan, genom exempelvis krypterade chattfunktioner och en flexibel rollfördelning. Å andra sidan vidtas åtgärder som fokuserar på tillrättavisande av avvikande beteende. De kriminella nätverken skapar en osäker miljö för både ingående medlemmar och människor i nätverkets fysiska omgivning där beteende som ogillas riskerar att leda till repressalier och kan med hjälp av skrämselkapitalet kontrollera informationsläckor. Genom att skapa en kultur av respekt och fruktan, samt implementeringen av strikta interna regler, lyckas gängen i viss mån hantera och kontrollera informationsflöden. Detta

säkerhetstänk föreslår vi är avgörande för nätverkens överlevnad och förmåga att bedriva kriminell verksamhet utan att upptäckas.

## 4.2 Adaptiv förnekelse

Adaptiv förnekelse, vilket presenteras som något mer sofistikerade metoder för att skydda den egna organisationen, går att skönja i viss del av den underrättelseinhämtning och informationshantering som kriminella nätverk ägnar sig åt. Kriminella nätverk integrerar metoder associerade med grundläggande förnekelse, men användningen och utnyttjandet av möjliggörare och infiltratörer kan möjligen peka på att kriminella nätverks säkerhetsapparat stundvis är mer utvecklad än så.

Aktiviteter som syftar till att identifiera motståndarens unika underrättelseinhämtningsmetoder, liksom sårbarheter i det egna nätverkets säkerhetstjänst kan återfinnas i kriminella nätverks användning och manipulering av möjliggörare och infiltratörer (Mobley, 2012, s. 11; Skinnari et al., 2024; Skinnari et al., 2014, s. 63). Den empiriska undersökningen framhöll att kriminella nätverk använder sig av sofistikerade metoder för att få tillgång till strategisk information, vilket bland annat innefattar en utbredd målsökning och kartläggning av lättrekryterade möjliggörare (Skinnari et al., 2024, s. 43; Skinnari et al., 2014, s. 61). Vidare beskriver Skinnari et al (2024, s. 51) hur intervjupersoner nämnt att kriminella nätverk i enstaka fall har bedrivit så långsiktiga ansträngningar att de själva finansierat blivande möjliggörarens akademiska utbildning för att ha tillgång till personer på insidan av myndigheter och företag. Detta föreslår vi indikerar att de kriminella nätverken värderar informationsinhämtning och bevarandet av den interna säkerheten så pass avgörande för verksamhetens framgång, att de är beredda att använda avancerade metoder för att få tillgång till strategisk information.

Samtidigt är det av vikt att se till den operativa expansionen som metoder kopplade till adaptiv förnekelse innebär. Vi anser att den empiriska undersökningen styrker att de kriminella nätverken i Sverige stundvis har ett mer utvecklat system för att få tillgång till information än vad som kan kategoriseras som grundläggande förnekelse. Däremot, i jämförelse med de metoder som Mobley (2012, s. 9) associerar med adaptiv förnekelse, bör Sveriges kriminella nätverk inte anses ha en mycket avancerad säkerhetsapparat. De terroristnätverk som Mobley (2012, s. 11)

beskriver använder metoder kopplade till adaptiv förnekelse är vanligtvis hårt centraliserade. De kriminella nätverk som bedriver verksamhet i Sverige kan anses vara mer decentraliserade och icke-organiserade (Moblely, 2012, s. 11). Trots detta visar den empiriska undersökningen att metoder som antyder en i någon mån motståndaranpassad säkerhetstjänst hos kriminella nätverk förekommer såväl i form av infiltration som möjliggörare och skadebedömningar.

Moblely (2012, s. 9) beskriver att terroristorganisationer som använder sig av adaptiv förnekelse integrerar metoder som infiltration och placerade möjliggörare i motståndarens säkerhetsapparat för att kunna anpassa sin egen kriminella verksamhet. Detta kan argumenteras gå i linje med vissa fynd i den empiriska undersökningen. Skinnari et al. (2024, s. 78) beskriver bland annat hur kriminella nätverk använder sig av möjliggörare i syfte att möta de mer avancerade metoder som polisen har utvecklat i arbetet mot de kriminella nätverken. Följaktligen pekar Skinnari et al. (2024, s. 37) på att skrivbordspoliser har framhållits som den mest attraktiva yrkesgruppen. Detta då de har tillgång till stora mängder information och således kan söka i polisens databaser efter strategiskt viktigt material. Sådan information kan innefatta information om polisens spaningsmetoder, planerade razzior och tvångsmedelsanvändning (Örstadius och Erlandsson, 2024; Skinnari et al., 2024, s. 37). Genom att få tillgång till denna typ av information kan de kriminella nätverken anpassa sina aktiviteter utefter vad polisen vet och vilka som är misstänkta eller avlyssnade. Detta menar vi indikerar att de kriminella nätverken i någon mån använder sig av motståndaranpassade metoder för att möta hotet från motståndaren och identifiera och motarbeta svagheter inom det egna nätverket (Moblely, 2012, s. 9).

Adaptiv förnekelse ska förstås som mer offensiva metoder för att möta hotet från motståndaren (Moblely, 2012, s. 9). Således finns det viss möjliggörarverksamhet som har identifierats i den empiriska undersökningen som kan förstås som mer offensiv och i linje med metoder kopplade till adaptiv förnekelse. Andra möjliggörarrelationer kan istället förstås som mer av ett utnyttjande av situationen och skulle inte klassas som sofistikerade metoder för informationsinhämtning. I DN:s utredning framhålls att en vanlig metod som de kriminella nätverken använder för att rekrytera möjliggörare är att gillra så kallade honey traps, det vill säga att inleda en kärleksrelation i syfte att locka någon att avslöja information (Örstadius och Erlandsson, 2024; Oxford English Dictionary). Inte sällan är personen som blir utvald omedveten



om den dolda agendan bakom initierandet av relationen (Örstadius och Erlandsson, 2024; Skinnari et al., 2024, s. 47). I rapporten skriven av Skinnari et al. (2024, s. 47) beskrivs hur majoriteten av de manipulerade möjliggörarna som har kartlagts i intervjuer och ärenden är kvinnor. Att närma sig kvinnor som antingen är polisstudenter eller nyblivna poliser för att gillra honey traps, föreslår vi kan beskrivas som en mer avancerad och långsiktigt planerad metod för att samla strategisk information (Örstadius och Erlandsson, 2024; Skinnari et al., 2024, s. 47). I DN:s utredning argumenterar författarna för att sådana relationer är återkommande. Att närma sig någon under en längre tid för att senare få denne att lämna ut hemlig eller olämplig information vilken kan gynna den kriminella verksamheten anser vi skulle kunna kategoriseras som en mer sofistikerad metod vilken kan associeras med adaptiv förnekelse (Skinnari et al., 2024, s. 47).

Andra metoder för att rekrytera möjliggörare inom en strategisk myndighet eller företag, som en av källorna i den empiriska undersökningen identifierat, är att erbjuda personer i behov av uppehållstillstånd anställning på de kriminella nätverkens egna logistikföretag (Persson och Wahlström, 2023). Dessa personer kan därefter utnyttjas för att förmedla information nödvändig för exempelvis transporter av narkotika (Persson och Wahlström, 2023). Detta tolkas i sin tur som ett mer sofistikerat sätt för att underlätta logistiken för det kriminella nätverkets verksamhet, liksom undvika upptäckt från motståndare (Mobley, 2012, s. 9). Vidare identifierar den empiriska undersökningen underrättelseinhämtning genom möjliggörare som vi anser inte kan kategoriseras som adaptiv förnekelse. Skinnari et al. (2024, s. 47) exemplifierar manipulerade möjliggörare genom en personlig relation mellan kriminell och behandlingsassistent, som i god tro börjar läcka information som kan vara strategisk viktig för det kriminella nätverket. Detta tyder inte på en kalkylerande och avancerad metod för att komma åt information, snarare föreslår vi att detta kan förstås som att utnyttja en situation till sin fördel. I linje med detta kan ytterligare metoder för att rekrytera möjliggörare förefalla vara slumpmässiga situationer där den kriminella individen har "tur". Exempelvis pekar den empiriska undersökningen på att kriminella nätverk som behöver strategisk information inledningsvis letar i sitt personliga nätverk efter personer som, genom sin anställning på en strategisk arbetsplats, kan förse det kriminella nätverket med information (Skinnari et al., 2024, s. 8; Skinnari et al., 2014, s. 8; Studio Ett, 2024). Denna form av rekrytering av möjliggörare menar vi inte kan likställas med de metoder och den infiltration

som Mobley (2012, s. 9) beskriver som adaptiv förnekelse, eftersom de inte präglas av samma kalkylerande och organiserade förarbete.

Skadebedömningar efter informationsläckor utgör en central del av den motståndaranpassade strategin som benämns som adaptiv förnekelse (Mobley, 2012, s. 9). Vi anser att det empiriska materialet ger visst stöd för förekomsten av sådana bedömningar bland kriminella nätverk. Exempelvis pekar flera källor på att advokater i vissa fall fungerat som viktiga informationskällor för nätverken angående polisutredningar och insamlad bevisning (Salihu, 2021, s. 83; Salihu, 2023; Advokatssamfundspodden, 2021, Skinnari et al., 2014, ss. 39-40). Således har det funnits tillfällen då advokater agerat som förmedlare av information mellan nätverkets insida och utsida. Detta har möjliggjort för nätverket att löpande bedöma den potentiella skadan av läckta uppgifter till rättsvårdande myndigheter. Genom tillgång till information om polisens bevisning kan de kriminella nätverken anpassa sina utsagor för att undvika åtal och rättsliga påföljder (Salihu, 2023; Skinnari et al., 2024, s. 38). Parallellt kan liknande skadebedömningar göras när polisanställda fungerar som informatörer. Exempelvis kan de förmedla information om vilka mobiltelefoner som är föremål för hemliga tvångsmedel, alternativt vilka platser som polisen övervakar (Örstadius och Erlandsson, 2024; Skinnari et al., 2024, 38). Denna typ av information kan i sin tur leda till att de kriminella nätverken vidtar åtgärder för att minska risken för avslöjanden och fortsatt övervakning; såsom att byta mobiltelefoner eller ändra mötesplatser (Salihu, 2021, ss. 150-151). Genom att genomföra kontinuerliga skadebedömningar kan kriminella nätverk anpassa sina strategier och beteenden för att minska risken för upptäckt och åtal, vilket vi föreslår visar på en viss adaptiv förmåga att hantera hot och risker i sin omgivning.

I DN:s utredning framkommer information om att ett kriminellt nätverk, tillsammans med en utomstående individ, bestämt att denne ska söka sig till polisutbildningen i syfte att infiltrera (Örstadius och Erlandsson, 2024). Vidare belyser Skinnari et al. (2024, s. 51) att det kan ha förekommit fall där kriminella nätverk placerat medlemmar inom den egna gruppen i företag inom säkerhets- och bevakningsbranschen. Detta har då gjorts i syfte med att få tillgång till information som kan hjälpa det kriminella nätverket att genomföra sina aktiviteter ostört. Båda tillvägagångssätten beskrivs som relativt ovanliga, och informationen baseras på intervjuer och

berättelser från källor med insyn (Örstadius och Erlandsson, 2024; Skinnari et al., 2024, s. 51). Informationen har därmed inte kunnat verifieras, men vi menar att det är av vikt att inte avfärda materialet eftersom det möjligen skulle tyda på användningen av relativt avancerade metoder. Ari Stenman beskriver hur det kan vara svårt att upptäcka individer som söker sig till polisen med syftet att infiltrera myndigheten och förse kriminella nätverk med information (Örstadius och Erlandsson, 2024).

Flera av de metoder som Mobley (2012, s. 9) associerar med adaptiv förnekelse har den empiriska undersökningen inte funnit stöd för. Exempelvis framkom ingen information om att kriminella nätverk använder dubbelagenter, genomför detaljerade bakgrundskontroller eller omvänder infiltratörer från motståndarsidan. Följaktligen föreslår vi att kriminella nätverk i Sverige inte kan sägas ha utvecklat en avancerad kontraspionageförmåga och säkerhetstjänst. En möjlig slutsats av detta är att de kriminella nätverken i nuläget inte behöver en mer sofistikerad kontraspionageförmåga för att överleva. Polismyndigheten är en centraliserad organisation, och i linje med Mobleys (2012, s. 13) beskrivning av hårt centraliserade organisationer, blir det operativa tempot långsammare och beslutsprocesserna längre. I kontrast kan kriminella nätverk, som har en lösare och mer decentraliserad organisationsstruktur, agera snabbare och mer flexibelt (Mobley, 2012, s. 13; Polismyndigheten, 2021, s. 6). Detta operativa försprång kan innebära att de kriminella nätverken inte behöver utveckla mer avancerade metoder för att förbli effektiva. Polismyndigheten måste därtill förhålla sig till den svenska lagstiftningen, medan de kriminella nätverken inte förhåller sig till lagen och således har ett större handlingsutrymme i vilka åtgärder som kan vidtas och hur fort beslut inom gruppen godkänns (Polismyndigheten, 2021, s. 6). Följaktligen är en möjlig slutsats att kriminella nätverk inte anser det nödvändigt att integrera adaptiv förnekelse eftersom deras nuvarande metoder, i kombination med en långsammare respons från polisen, är tillräckligt effektiva för att de ska överleva.

Mobley (2012, s. 13) påpekar å andra sidan att en lösare organisationsstruktur resulterar i en ökad risk för att fler medlemmar grips och att säkerhetsapparaten blir mindre effektiv. Det är därför möjligt att vända på resonemanget och istället peka på att de kriminella nätverken saknar kunskapen och förmågan att genomföra mer avancerade adaptiva förnekelsemetoder på grund av dess lösa organisationsstruktur. I jämförelse med de organisationsstrukturer som Mobley (2012,

s. 13) beskriver att terroristorganisationer som använder adaptiv förnekelse har, hävdar vi att de kriminella nätverken i Sverige är för löst organiserade för att ha möjlighet att integrera fler av de avancerade metoderna kopplade till adaptiv förnekelse.

Ett nätverks möjlighet att anpassa sig efter motståndaren avgör hur väl och länge gruppen kommer att överleva (Mobley, 2012, s. 16). En grupp som inte engagerar sig i metoder kopplade till adaptiv förnekelse kan tänkas ha en relativt kort livslängd. Grupper som däremot anpassar sig väl till motståndarens metoder kan dra fördel av de erfarenheter de får och följaktligen överleva längre (Mobley, 2012, s. 16). De svenska kriminella nätverk som denna analys syftar till att förstå föreslår vi integrerar viss adaptiv förnekelse i sitt säkerhetsarbete, samtidigt som det inte går att kategorisera som rena adaptiva förnekelsemetoder. Å ena sidan kan en del av den infiltration och rekrytering av möjliggörare beskrivas som ett försök till en motståndaranpassad och sofistikerad säkerhetstjänst och underrättelseinhämtning. Å andra sidan är en stor del av de kriminella nätverks informationsinhämtning troligen inte ett resultat av avancerade metoder utan snarare en produkt av att de utnyttjar luckor i systemet eller spelar på individers känslor. Den underrättelseinhämtning som de kriminella nätverken bedriver med hjälp av infiltratörer och möjliggörare är troligtvis en viktig byggsten för deras överlevnad.

### 4.3 Hemlig manipulation

Teorins tredje och mest sofistikerade aspekt är hemlig manipulation (Mobley, 2012, s. 10). Denna form av säkerhetstjänst återfinns endast i ett fåtal fall i Mobleys (2012, s. 243) forskning, och den interna säkerhetstjänsten beskrivs som mycket välorganiserad. Likt Mobleys (2012, s. 10) upptäckt finner även vi att hemlig manipulation inte nödvändigtvis används i någon större utsträckning av de kriminella nätverken i Sverige. Enstaka fall kan peka på en viss användning av vilseledning, men ofta sträcker sig manipulationen utanför informationsperspektivet och syftar istället till att vilseleda bankverksamhet, näringsliv och myndighetsarbete för att vinna strategiska och ekonomiska fördelar (Persson och Wahlström, 2023). Dessa vilseledningsmetoder sträcker sig däremot utanför uppsatsens fokusområde.

Det skulle kunna föras en diskussion kring huruvida inledandet av kärleksrelationer med dold agenda kan anses vara en form av vilseledning. Trots att en kärleksrelation med en person på en strategiskt förmånlig position inte nödvändigtvis syftar till att slösa motståndarens resurser, skiljer sig denna typ av möjliggörarverksamhet från rekrytering genom personliga eller familiära band. Till skillnad från en nära vän eller en släkting, saknar den ena parten i relationen vetskap om den andra partens intentioner. Dessa relationer kan resultera i att den kriminella parten får tillgång till känslig information eller andra viktiga fördelar som kan användas för att undergräva institutionens säkerhet och effektivitet.

Vidare är det av vikt att belysa att Mobley (2012, s. 12) beskriver säkerhetstjänster som integrerar metoder kopplade till hemlig manipulation som centraliserade och utvecklade. För att en grupp ska ha möjlighet och förmåga att kunna integrera denna typ av metoder krävs således en detaljerad kunskap om motståndarens underrättelseinhämtning (Mobley, 2012, s. 10). Att terroristorganisationer har tillgång till den formen av information beskrivs som ovanligt i praktiken. Mobley (2012, s. 243) fann stöd för metoder kopplade till hemlig manipulation i några få fall. Exempelvis använde Provisoriska Irish Republican Army (IRA) komplext koordinerade operationer där de aktivt vilseledde brittiska säkerhetstjänsten genom att förmedla desinformation via dubbelagenter. Provisoriska IRA använde sig också av teknisk spaning för att få reda på vilka medlemmar och lokaler som säkerhetstjänsten kände till (Mobley, 2012, s. 243). Denna typ av utvecklade säkerhetstjänster hos kriminella nätverk kunde den empiriska undersökningen inte finna stöd för, även om viss vilseledning av anställda på polisen kunde förmedla samma typ av information som provisoriska IRA kunde få tillgång till genom teknisk spaning (Skinnari et al., 2024, s. 37).

Vi har tidigare resonerat kring hur organisationsstrukturer kan påverka de kriminella nätverkens val av metoder för att samla in och hantera information. I och med den centraliserade organisationsstrukturen, det höga folkliga stödet och kontrollen över territorium som Provisoriska IRA hade, kunde de stundvis genomföra avancerade aktiviteter i klass med hemlig manipulation (Mobley, 2012, s. 243). De kriminella nätverken i Sverige är troligtvis långt mer decentraliserade och okoordinerade än provisoriska IRA, och besitter sannolikt inte den tekniska kunskap eller de resurser som krävs för att integrera mer avancerade och koordinerade metoder.

Vi menar därmed att de svenska kriminella nätverken inte ägnar sig åt vilseledning av samma art som de metoder Mobley (2012, s. 11) beskriver vara hemlig manipulation.

## 5. Slutsatser

Uppsatsen har identifierat att kriminella nätverk använder sig av flera olika metoder för underrättelseinhämtning och informationshantering. Detta i form av möjliggörare, infiltratörer, våld, tystnadskultur och krypterade chattar. Vi föreslår att metoderna i viss mån stämmer in på de sofistikerade aspekterna som Mobleys (2012) teori pekar på.

En viss grundläggande förnekelse kunde identifieras i de kriminella nätverkens defensiva säkerhetstänk. Flera fynd visar på vidtagna åtgärder för att förhindra informationsläckor. Kriminella nätverk kan genom att kommunicera internt med hjälp av krypterade chattar meddela information i form av brottsplaner och rekryteringsmetoder effektivt och dolt för motståndaren. Dessutom ser de till att information som når gängmedlemmar stannar inom organisationen genom att vidta intern rättskipning i form av våld som ett resultat av informationsläckor. Det stora våldskapitalet skapar en tystnadskultur som ytterligare bidrar till att informationsflödet inte passerar nätverkets gränser. Tystnadskulturen är däremot inte endast begränsad till organisationens medlemmar utan sträcker sig även över det territoriella område som nätverken vanligtvis opererar i. Denna form av tystnadskultur föreslår vi är ett resultat av ett stort skrämsekapital. Detta resulterar i att avgörande information sällan når polisen, vilket i sin tur försvårar arbetet mot de kriminella nätverken.

Däremot bör det poängteras att alla delar i Mobleys (2012) teori kring grundläggande förnekelse inte kunnat identifieras i undersökningen. Exempelvis menar Mobley (2012) att denna del av organisationens säkerhetstjänst även omfattar bakgrundskontroller av nyrekryterade medlemmar, angiveri av misstänkta dubbelagenter, samt utbildning om konsekvenser mot sagda dubbelagenter. Ingen av dessa aspekter har vi kunnat styrka med hjälp av vår empiri, trots att våldet mot så kallade "golare" kan tolkas som en viss form av utbildning för både personen i fråga och övriga gängmedlemmar. Av denna anledning är vi kritiska mot i vilken utsträckning de

kriminella nätverken i Sverige faktiskt har ett sofistikerat, defensivt säkerhetstänk. De visar på viss medvetenhet och använder till viss del sofistikerade metoder, men det handlar om relativt enkla åtgärder.

Däremot, även om de kriminella nätverken som behandlas i uppsatsen inte visat på ett särskilt välutvecklat säkerhetstänk vill vi argumentera för att säkerhetsapparaten sträcker sig längre än till de defensiva aspekterna av teorin. Empirin har givit undersökningen intressanta fynd gällande de kriminella gängens offensiva och motståndaranpassade metoder när det kommer till underrättelseinhämtning. Det som Mobley (2012) kallar för adaptiv förnekelse återfinns i viss mån inom de svenska kriminella nätverkens underrättelseinhämtning och informationshantering. Nätverken använder metoder som infiltration och rekrytering av möjliggörare för att få tillgång till strategisk information, ibland genom avancerade metoder som att finansiera utbildning eller gillra honey traps. Den empiriska undersökningen visar på en viss anpassning till motståndarens metoder, men inte till den grad att det kan klassificeras som fullständig adaptiv förmåga.

Följaktligen saknas även här viktiga aspekter för att de kriminella nätverkens offensiva säkerhetstänk ska kunna anses vara sofistikerat och välutvecklat. Exempelvis beskriver Mobley (2012) att en motståndaranpassad säkerhetstjänst även omfattar spaning på motståndarens kommunikationer, rekrytering av dubbelagenter, förhör med misstänkta infiltratörer och dokumentation av information om nätverkets medlemmar. Dessa aspekter av den offensiva säkerhetsapparaten har vi inte kunnat styrka med hjälp av vår empiri. Detta innebär inte nödvändigtvis att det saknas sådan verksamhet, men vi har inte med hjälp av öppna källor kunnat fastställa några sådana aktiviteter. Mot bakgrund av detta kan inte heller de kriminella gängens offensiva säkerhetstjänst beskrivas som särskilt välutvecklad i Mobleys (2012) mening. Trots att vissa sofistikerade metoder används för att bedriva motståndaranpassad underrättelseinhämtning, saknas vissa delar för att kunna konstatera att gängen använder sig av organiserad adaptiv förnekelse.

Analysen avslutades med en diskussion kring hemlig manipulation och i vilken utsträckning sådana metoder kunnat identifieras i empirin. Den hemliga manipulationen som Mobley (2012) syftar på i sin teori är långt mer välutvecklad än vad vi föreslår att de kriminella gängens

vilseländningsförsök är. Metoder såsom plantering av felaktig information hos rättsverkande aktörer och spridning av desinformation i media har den empiriska undersökningen inte gett stöd för. Dessa aktiviteter kräver ett komplext operativt arbete som vi upplever saknas hos kriminella nätverk idag.

Att de kriminella nätverken i Sverige bedriver säkerhetstjänst i lägre grad än de terroristorganisationer som Mobley (2012) behandlar i sin bok är uppenbart. En mer centraliserad kriminell organisation har sannolikt större förmåga, kunskap och resurser att bedriva mer komplexa och avancerade säkerhetsåtgärder, medan en mindre och decentraliserad kriminell grupp tenderar att bedriva enklare, men dolda, säkerhetsåtgärder. Analysen visar att de kriminella nätverken som bedriver operativ verksamhet i Sverige använder en större mängd grundläggande förnekelse och viss adaptiv förnekelse för att inhämta och hantera information. Detta i form av möjliggörare, infiltratörer, våld, tystnadskultur och krypterade chattar. Vi föreslår att kriminella organisationer har ett defensivt säkerhetstänk där de kontinuerligt vidtar åtgärder för att hålla information dold och för att säkra gruppens överlevnad. Följaktligen, att gängmedlemmar kan besitta sekretessklassade handlingar föreslår vi beror på att de till viss del bedriver motståndaranpassad underrättelseinhämtning i form av rekrytering av möjliggörare och infiltratörer.



## Referenser

- Advokatsamfundspodden* (2021). #1: Om uppmärksammat beslut, advokatetik och disciplinnämndens arbete [podcast], 30 juni.  
<https://poddtoppen.se/podcast/1572599280/advokatsamfundspodden/1-om-uppmarksammat-beslut-advokatetik-och-disciplinnamndens-arbete> [2024-05-10]
- Gunnarson, C. & Rostami, A. (2019). Sweden: organised crime, politics and civil society. *Handbook of Organised Crime and Politics*, pp. 35–49.
- Institutet för mänskliga rättigheter (2023). *Det gängrelaterade våldet och mänskliga rättigheter*.  
<https://mrinstitutet.se/nyheter/det-gangrelaterade-valdet-och-manskliga-rattigheter/#:~:text=Under%20den%20senaste%20tio%C3%A5rsperioden%20har.n%C3%A4stan%20tv%C3%A5%20sp%C3%A4ngningar%20i%20veckan.>
- Kleemans, E. R. (2007). Organized Crime, Transit Crime, and Racketeering. *Crime and Justice*, 35(1), s. 163–215. doi:10.1086/501509
- Lamont, Christopher K. (2022). *Research methods in politics and international relations*. Malmö: Swedish Agency for Accessible Media.
- Lindgren, S. (2024). ”Tvivelaktig metod bakom polisens siffror om gängen”. *Dagens Nyheter*, 5 mars. <https://www.dn.se/debatt/tvivelaktig-metod-bakom-polisens-siffror-om-gangen/> [2024-05-11]
- Mobley, W, B. (2012). *Terrorism and counterintelligence: how terrorist groups elude detection*. New York: Columbia University Press.
- Oxford English Dictionary (u.å.). Honey Trap. Tillgänglig: Oxford English Dictionary. [2024-05-20]
- Persson, J. & Wahlström, J. (2023). *Klanerna: den systemhotande brottsligheten*. [Elektronisk resurs]. Stockholm: Mondial
- Polismyndigheten. (2024). Allt fler gripanden tack vare internationellt polissamarbete. [Nyhet från Polisen], 6 februari.  
<https://polisen.se/aktuellt/nyheter/nationell/2024/februari/allt-fler-gripanden-tack-vare-internationellt-polissamarbete/>
- Polismyndigheten. (2019). Kriminella nätverk inom den organiserade brottsligheten i polisregion Stockholm. <https://polisen.se/aktuellt/publikationer/?lpfm.cat=428&lpfm.cat=447> (Dnr. A491.036/2019)

Polismyndigheten (2023). *Lägesbild över aktiva gängkriminella i Sverige*. (Rapport 492).  
<https://polisen.se/aktuellt/nyheter/nationell/2024/februari/totalt-62-000-bedoms-aktiva-eller-ha-k-oppling-till-kriminella-natverk/> (Dnr. A498.909/2023).

Polismyndigheten (2021). *Lärdomar av Encochat - Analysprojekt Robinson*. (Rapport 490).  
<https://kryptera.se/assets/uploads/La%CC%88rdomar-av-Encrochat-Sammanfattande-rapport.pdf>  
(Dnr. A193.902/2021).

Polismyndigheten (2023). *Myndighetsgemensam lägesbild organiserad brottslighet 2023*.  
(Rapport 492) <https://polisen.se/aktuellt/publikationer/?lpfm.cat=428&lpfm.cat=447> (Dnr.  
A215.519/2023).

Regeringen (2023). Statsminister Ulf Kristerssons tal till nationen [video].  
<https://www.regeringen.se/tal/2023/09/statsminister-ulf-kristerssons-tal-till-nationen/>

Salihu, D. (2023). *När ingen lyssnar*. [Elektronisk resurs]. Mondial.

Salihu, D. (2021). *Tills alla dör*. Stockholm: Mondial.

Sandu, M, A. & Nitu, L, M. (2013). Corruption and Organized Crime. *Contemporary Readings in Law and Social Justice*, 5(2), s. 454-460.

Skinnari, J., Ekdahl, E. & Korsell, L. (2014). *Korruption i Myndighetsverige - Otillåten påverkan mot insider*. (Rapport 2014:14)  
[https://bra.se/download/18.35c681d4143337cb6b210c6/1390233687467/2014\\_4\\_Korruption\\_i\\_myndighetssverige.pdf](https://bra.se/download/18.35c681d4143337cb6b210c6/1390233687467/2014_4_Korruption_i_myndighetssverige.pdf)

Skinnari, J., Hurve K. & Monti, A. (2024). *Möjliggörare för kriminella nätverk - Om möjliggörare i kommunal, statlig och privat sektor*. (Rapport 2024:2)  
[https://bra.se/download/18.46deabb318d8729fa2eb5d6/1709124001346/2024\\_2\\_Mojliggorare-fo-r-kriminella-natverk.pdf](https://bra.se/download/18.46deabb318d8729fa2eb5d6/1709124001346/2024_2_Mojliggorare-fo-r-kriminella-natverk.pdf)

Studio Ett. (2024). Hur ska myndigheter stoppa infiltration av kriminella? [radioprogram]. Sveriges Radio, 29 april.

Thurén, T. & Werner, J. (2019). *Källkritik*. Fjärde upplagan Stockholm: Liber.

Vesterhav, D. & Korsell, J. (2016). *Kriminella nätverk och grupperingar: Polisens bild av maktstrukturer och marknader*. (Rapport 2016:12)  
[https://bra.se/download/18.3c6dfe1e15691e1603e1b5ca/1471871016717/2016\\_12\\_Kriminella\\_n\\_atverk\\_och\\_grupperingar.pdf](https://bra.se/download/18.3c6dfe1e15691e1603e1b5ca/1471871016717/2016_12_Kriminella_n_atverk_och_grupperingar.pdf)

Örstadius, K. & Erlandsson, Å. (2024). Polisläckorna. *Dagens Nyheter*. 28 april.  
<https://www.dn.se/polislackorna/> [2024-04-29]